

Minuta ședinței Consiliului Consultativ din 26 Ianuarie 2009

26 Ianuarie 2009, 12.00 – 15.00

Introducere

Președintele ANC, Liviu Nistoran, urează bun venit participanților și subliniază principalele puncte de discuție care vor fi abordate.

1. Adoptarea Agendei

Președintele ANC atrage atenția asupra documentului 1 (Agenda), cerând observații. În lipsa oricăror remarci, agenda este adoptată în forma propusă de ANC.

2. Minuta întâlnirii anterioare

Președintele ANC arată că minuta ședinței anterioare, care a fost transmisă către participanți, a suferit mici modificări în urma încorporării observațiilor primite. În lipsa altor observații pe marginea documentului, președintele îl declară aprobat.

3. Proiectele de decizie privind identificarea piețelor relevante ale serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile, desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piață și impunerea de remedii pe aceste piețe

Pentru prezentarea sintezei observațiilor, Președintele ANC dă cuvântul Directorului Direcției Reglementare Economică, dl. Gheorghe Rusen, care arată că va prezenta pe scurt principalele observații primite de ANC în perioada de consultare publică și principalele amendamente aduse proiectelor de decizie.

S-au primit comentarii asupra obligațiilor privind accesul la rețele, privind condițiile de transparență, nediscriminare și control al tarifelor și fundamentarea tarifelor în funcție de costuri. De asemenea, ANC a primit observații privind definirea piețelor și obligațiile impuse, considerându-se că obligația de control al tarifelor este disproporționată în cazul operatorilor cu cotă de piață redusă, s-a comentat atât panta de ajustare a tarifelor, cât și termenul propus pentru atingerea simetriei. De asemenea, Autorității i s-a solicitat să țină seama de diverși factori cum ar fi introducerea portabilității numerelor de telefon, dezechilibrele privind traficul și absența licenței 3G în cazul Cosmote. În ceea ce privește obligația de transparență, unii respondenți au cerut eliminarea obligației de a publica o Ofertă de Referință privind Interconectarea (ORI), prelungirea termenului de publicare a ORI, precum și a termenului de notificare a modificării acesteia, exprimarea în zile lucrătoare a termenelor din decizii și prelungirea unora dintre acestea cum ar fi termenul de transmitere către ANC a copiilor după acordurile de interconectare încheiate între operatori și a termenului de publicare a informațiilor cuprinse în ORI.

Reprezentantul ANC arată în continuare care au fost modificările acceptate de către Autoritate în urma observațiilor primite.

În ceea ce privește decizia privind identificarea piețelor relevante ale serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile, aceasta a fost completată în sensul introducerii unei prevederi exprese privind introducerea în piața relevantă a serviciilor de terminare a apelurilor la puncte mobile a tuturor apelurilor, indiferent de originea națională sau internațională a acestora.

Deciziile individuale de desemnare a operatorilor cu putere semnificativă pe piața terminării apelurilor la puncte mobile au suferit următoarele modificări:

- prelungirea termenului începând cu care va fi aplicată prima etapă de ajustare de la 1 februarie la 1 aprilie 2009 pentru operatorii Cosmote RMT, Telemobil și RDS&RCS, din cauza prelungirii perioadei de consultare publică;
- introducerea unei noi etape de ajustare a tarifelor pentru aceiași operatori la 1 iulie 2010 și aplicarea de la această dată a unor tarife simetrice la nivelul de 5,03 eurocenți/minut pentru operatorii Cosmote și Telemobil, respectiv a unei noi etape de reducere a tarifului la 5,67 eurocenți/minut pentru RCS & RDS;
- simetria tuturor tarifelor de interconectare va fi aplicabilă după 1 ianuarie 2011, ulterior finalizării de către ANC a noului model de calculație a costurilor;
- termenul de publicare al ORI s-a prelungit de la 2 luni la 90 de zile lucrătoare de la data comunicării deciziilor de desemnare;
- toate termenele sunt acum exprimate în zile lucrătoare;
- publicarea tarifelor și a informațiilor prevăzute la art. 8 din deciziile de desemnare, privitor la obligația de a publica pe propria pagină de internet tarifele tuturor serviciilor necesare realizării interconectării precum și adresele comutatoarelor unde se poate realiza interconectarea, se va face în termen de 10 zile lucrătoare și nu de 7 zile calendaristice de la data comunicării deciziilor de desemnare;
- eliminarea prevederilor privind posibilitatea Beneficiarului de a interveni asupra segmentului legăturii de interconectare instalat de către Operator, pentru remedierea defecțiunilor, în cazul în care Operatorul nu remediază defecțiunile în termen.

După prezentarea principalelor observații și modificări ale deciziilor, președintele ANC cere exprimarea altor observații din partea participanților.

Reprezentanții **Vodafone, Orange, Cosmote și Telemobil** solicită **eliminarea** obligației de a publica o **Ofertă de Referință privind Interconectarea** susținând că această intervenție nu este justificată, implică majorarea costurilor, nu face decât să introducă activități noi în obiectul de activitate al operatorilor, activități care nu se justifică, întrucât procesul de interconectare s-a desfășurat în condiții foarte bune și fără existența acestei obligații. Pe de altă parte, reprezentantul **Romtelecom** susține necesitatea impunerii acestei obligații pentru Orange și Vodafone, având în vedere comportamentul abuziv al acestora, dar consideră că impunerea aceluiași remediu în sarcina celorlalți operatorii nu este justificată. Reprezentantul **ANISP** consideră că această măsură este una proporțională, justificată, care va rezolva problemele de interconectare și care va introduce disciplină pe piața telefoniei mobile. În privința acestui subiect, ANC arată că inexistența unor litigii sau numărul redus al acestora nu reprezintă o dovadă a faptului că interconectarea a decurs în condiții bune. De altfel, o mare parte din operatorii care au reclamat abuzuri ale operatorilor de rețele publice de telefonie mobilă au declarat că evită deschiderea unui litigiu de teama unei degradări ulterioare semnificative a relației de afaceri cu operatorul reclamat. De asemenea, mărimea operatorilor nu a reprezentat, conform experienței anterioare, un factor de limitare a abuzurilor, intervenția autorității fiind necesară în trecut pentru deblocarea procesului de interconectare între doi dintre operatorii de talie mai redusă. În plus, reprezentanții Autorității au subliniat faptul că măsurile impuse nu au în vedere doar problemele apărute în trecut, ci țin cont de potențialul de apariție a abuzurilor.

Faptul că numărul solicitărilor noi de interconectare a scăzut și este de așteptat să scadă în continuare nu poate fi reținut ca argument pentru neimpunerea obligației de publicare a ORI. Publicarea unei ORI nu are ca unic scop realizarea primei legături de interconectare (deși nu este

exclusă apariția unor noi operatori în piață, care să solicite interconectarea), ea servind și la optimizarea derulării contractelor de interconectare existente. Astfel, faptul că unii operatori au încheiat un număr semnificativ de contracte de interconectare reprezintă un argument în plus pentru impunerea obligației de publicare a ORI. Ca atare, așa cum a arătat și în Sinteza observațiilor, ANC respinge propunerea de a nu impune obligația de publicare a ORI.

În ceea ce privește obligația impusă de ANC de a determina tarifele de interconectare pe baza rezultatelor unui nou **model de calculație a costurilor** în 2011, reprezentanții **Vodafone și Orange** consideră că este o obligație nejustificată mai ales pentru telefonia mobilă și semnaleză faptul că Autoritatea aplică măsuri diferite între telefonia fixă și cea mobilă. De asemenea, cei doi operatori atrag atenția asupra faptului că Recomandarea Comisiei Europene stabilește anul 2012 pentru dezvoltarea modelelor, și nu 2011, așa cum se vrea pe piața din România, și că tariful de interconectare perceput de operatorii de telefonie mobilă din România este mai mic decât media europeană. Un alt argument a fost acela că tarifele de interconectare sunt stabilite în prezent pe baza rezultatelor unui model de calculație a costurilor care a determinat costurile eficiente. Pe de altă parte, reprezentanții Cosmote consideră că modelul este bazat pe date reprezentative doar pentru Vodafone și Orange (cota de piață, rețea GSM 900 și 1800).

ANC precizează că modelul va fi dezvoltat ulterior adoptării de către Comisia Europeană a proiectului de Recomandare privind reglementarea tarifelor de terminare a apelurilor la puncte fixe și la puncte mobile (preconizată a avea loc în cursul anului 2009), pe baza principiilor și metodologiilor stabilite în aceasta.

Așa cum s-a precizat și în expunerea de motive, poziția ANC este aceea că modelul „bottom-up” este, în practică, cea mai potrivită soluție de implementat, însă va ține seama de prevederile viitoarei Recomandări. Astfel, Autoritatea consideră că nu este justificată menținerea actualului model de cost, finalizat în 2006, ce oferă rezultate țintă pentru anul 2009, pe o perioadă ce depășește anul 2011, întrucât modelul existent se referă la un operator eficient ce operează la scara S.C. Vodafone Romania S.A. și S.C. Orange România S.A., și, în plus, modelează doar costurile unei rețele 2G, în timp ce evoluția condițiilor de piață (noi tehnologii, dezvoltarea rețelelor 3G, depășirea pragului de 100% în ceea ce privește penetrarea serviciilor de telefonie la puncte mobile, intrarea furnizorilor de rețele publice de telefonie mobilă pe piața serviciilor de telefonie la puncte fixe etc.) creează premisele pentru modelarea unei rețele ipotetic eficiente pornind de la o combinație de tehnologii 2G și 3G în rețeaua de acces radio, precum și pentru reanalizarea metodologiilor de calculare a costurilor utilizate.

Prin urmare, ANC își menține punctul de vedere potrivit căruia este necesară dezvoltarea unui nou model de calculație a costurilor, care să stea la baza fundamentării tarifelor de terminare simetrice pentru toți furnizorii desemnați ca având putere semnificativă pe piețele relevante. De asemenea, având în vedere că dezvoltarea noului model LRIC se va realiza în orizontul de timp al prezentei analize de piață, eliminarea acestei obligații, pentru a fi apoi impusă după adoptarea Recomandării, nu va face decât să amâne în mod nejustificat dezvoltarea noului model. Cu privire la prioritizarea dezvoltării modelelor de calculație a costurilor pentru rețelele mobile comparativ cu rețelele fixe, ANC arată că datorită ultimelor tendințe se preconizează o diferență mai mare a tarifelor ce vor rezulta în urma elaborării unui nou model față de tarifele actuale în cazul operatorilor de telefonie mobilă prin comparație cu operatorii de telefonie fixă și având în vedere că termenul de implementare a rezultatelor este, potrivit ultimei variante a proiectului de Recomandare, 1 februarie 2012, se dorește ca tranziția spre noile tarife să nu fie una abruptă.

În ceea ce privește **panta de ajustare a tarifelor** și **simetria tarifelor** stabilită de ANC, reprezentanții **Orange** cer ca panta de ajustare a tarifelor Cosmote și Telemobil să fie de maximum 9 luni de zile întrucât Telemobil a intrat pe această piață din 1992, operează pe baza unei tehnologii mult mai eficiente din punct de vedere al costurilor, iar Cosmote înregistrează cea mai semnificativa dinamică a numărului de abonați. Reprezentanții **Vodafone** apreciază că s-a adus o ușoară îmbunătățire a orizontului de timp în care se ajunge la simetrie, însă consideră în continuare ca nivelul tarifelor de interconectare rămâne un “colac de salvare” pentru unii operatori

în scopul de a-și recupera costurile cu introducerea portabilității numerelor sau pentru a-și forma o masă critică de clienți. Pe de altă parte, reprezentanții **Cosmote**, deși de acord cu simetria tarifelor și cu dezvoltarea unui model de calcul, consideră ca aceasta ar trebui asigurată pe parcursul a doi ani, și nu a 15 luni, așa cum a stabilit ANC. De asemenea, aceștia arată că panta de ajustare a tarifelor Cosmote este mult mai scurtă decât cea de care au beneficiat Orange și Vodafone sau alți operatori din alte țări. Reprezentantul **Telemobil** arată că operatorul a plătit către ceilalți operatori mai mult de 100 de milioane de euro pentru interconectare și solicită revizuirea pantei de ajustare a tarifelor. Totodată, acesta consideră măsura de reglementare excesivă și inoportună întrucât Telemobil deține o cotă de piață de 1% la nivelul pieței cu amănuntul.

Directorul Direcției Reglementare Economică din cadrul ANC arată că stabilirea pantei de ajustare a tarifelor celor trei operatori a ținut cont de tarifele actuale practicate și s-a făcut în scopul oferirii unei predictibilități pe piață.

Pentru a răspunde reprezentantului Telemobil, dl. Gheorghe Rusen arată că fiecare operator al unei rețele publice de telefonie care asigură terminarea apelurilor la puncte mobile provenite din alte rețele sau din propria rețea deține o cotă de piață de 100% pentru aceste servicii și are putere semnificativă de piață.

Dl. Sorin Neacșu, reprezentantul **ASRO** la această întrunire sesizează că printre standardele recomandate de ANC în proiectele de decizie în cadrul art.9 nu se regăsesc standardele românești, recomandând utilizarea acestora atunci când acest lucru este posibil.

Cu privire la **implementarea obligației de nediscriminare în ceea ce privește terminarea traficului internațional** reprezentanții **Cosmote, Vodafone și Orange** arată că există diferențe de ordin tehnic între traficul venit din internațional și traficul național, că arhitectura rețelei este construită pe această diferențiere iar traficul este urmărit tot diferențiat, solicitând utilizarea de circuite de interconectare separate pentru traficul originat din internațional, respectiv pentru traficul originat național. Președintele ANC acceptă introducerea acestor precizări în sinteza observațiilor.

În privința obligației de **furnizare a unei capacități suplimentare a legăturii de interconectare**, Orange și Cosmote sunt împotriva impunerii obligației de furnizare de capacitate. De asemenea, Cosmote arată că nu este furnizor de capacitate și că termenele pentru furnizarea de servicii de interconectare ar trebui prelungite pentru a oferi operatorilor posibilitatea de a achiziționa astfel de servicii.

Reprezentanții ANC arată că furnizarea de capacitate este o condiție esențială pentru asigurarea serviciilor de interconectare și că aceleași obligații au fost impuse și operatorului Romtelecom. În ceea ce privește costurile determinate de respectarea condițiilor incluse în ORI, ANC apreciază că astfel de costuri pot fi controlate și că riscurile asociate, precum solicitări nejustificate de furnizare de capacitate, pot fi atenuate (dacă nu evitate) de previziuni de trafic rezonabile, precum și de proceduri de comandă în avans și livrare incluse în ORI. Prevederile din ORI legate de previziunile de trafic, termenele de livrare și de procedurile de comandă corespunzătoare pot facilita derularea în bune condiții a acordurilor de interconectare, chiar dacă presupun unele costuri administrative.

În lipsa altor observații, Președintele ANC declară închise discuțiile pe marginea proiectelor de decizii. Aceste proiecte urmează să fie notificate în cel mai scurt termen Comisiei Europene și celorlalte autorități de reglementare și se vor aștepta comentariile acestora înainte de adoptare.

Constatând că nu mai sunt alte recomandări, Președintele ANC mulțumește încă o dată participanților pentru prezență și declară ședința închisă.